

หนังสือภาษาไทย

- กระมล ทองธรรมชาติ. ดร. กัมพวก. การปกครองและการเมืองไทย. พระนคร : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2521.
- กมล สุตประเสริฐ. เทคนิคการวิจัย. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- _____ . รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานของฝ่ายปกครอง. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น,
2519.
- _____ . หน้าที่บางประการของนายอำเภอ. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2509.
- จรรยา สุภาพ. ระบบการเมืองเปรียบเทียบและหลักวิเคราะห์การเมืองแผนใหม่. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2519.
- ชัยอนันต์ สมุทวนิช. การเมืองกับการบริหาร. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูสง่า ฤทธิประศาสน์ และคณะ. ชีวิตราชการของสนธิ วิไลจิตต์. พระนคร : โรงพิมพ์
ส่วนท้องถิ่น, 2516.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. รัฐศาสตร์ ทฤษฎี แนวความคิด ปัญหาสำคัญและแนวการศึกษาวิเคราะห์การเมือง.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- นราธิปพงศ์ประพันธ์. พล.ต. พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่น. ศัพท์การเมืองและการพูด.
พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเกษมสุวรรณ, 2512.
- ไพฑูริย์ ช่างเรียน. ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย. พระนคร : โรงพิมพ์บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2504.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย. พระนคร : โรงพิมพ์เสียงเชียงใหม่, 2513.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. วัฒนธรรมทางการเมืองไทย. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2524.
- วีระชัย แนวบุญเนียร. หลักในการบริหารราชการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง, 2523.
- วิบูลย์ เหลืองสะอาด. การบริหารงานอำเภอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางรัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- ศักดิ์ ผาสุนันต์. การปกครองของไทย. กรุงเทพฯ . โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2513.

สุจิต บุญบงการ. การวิเคราะห์ทัศนวิทยาการเมือง การเปรียบเทียบปัญหาและแนวความคิด.

เอกสารศึกษาทางรัฐศาสตร์ ลำดับ 1.

สุพุม นวลสกุล. สังเขปการปกครองไทยในกลุ่มนิสิตนักศึกษาอาสาสมัครแห่งประเทศไทย. รายงาน

การประเมินผลโครงการพัฒนาเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย ฉบับที่ 4. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์พิชเนศ, 251 8.

สุพัศรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2515.

สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง,

2511.

สุจินต์ ทังสุบุตร. จุดอ่อนของระบบการเมืองไทย. พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์

แห่งประเทศไทย, 2514.

สุชาติ ประชากุล. หลักการบริหารแผนใหม่. พระนคร : โรงพิมพ์แพรวพิทยา, 2511.

สายสิทธิ์ พรแก้ว. พิชิตสงครามหมู่บ้านและผู้ก่อการร้าย. พระนคร : โรงพิมพ์บริษัท

ส. พยงพงศ์, 2512.

ลัก กอแสงเรือง. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. ธนบุรี : โรงพิมพ์ไทยเทอดธรรม, 2512.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. พระนคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

อาษา เมฆสวรรค์. การปกครองระดับตำบลหมู่บ้านกับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2521.

เอนก สิทธิประศาสน์. นายอำเภอผู้บังคับบัญชาบุรุษของประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ส่วนท้องถิ่น, 2513.

บทความและเอกสารเผยแพร่

กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง. "การติดตามประเมินผลการจัดเวรบริการประชาชน

อำเภอและกิ่งอำเภอ" รายงานการวิจัย, 2526.

กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง. "นโยบายรัฐบาลของกระทรวงมหาดไทยและ

นโยบายของกรมการปกครอง", 2525-2529.

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. "การพัฒนาชุมชน" เอกสารเผยแพร่. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน, 2528.

- ฉลอง กัลยาณมิตร. "กรรมการปกครองจะก้าวไปทางไหน" เทศาภิบาล ปีที่ 77 เล่มที่ 4
เมษายน 2525.
- ฉลอง กัลยาณมิตร. "สาสน์อวยพรปีใหม่" เทศาภิบาล ปีที่ 79 เล่มที่ 1, มกราคม 2527.
- โชค วีรธรรม พุสสวัสดิ์. "สาสน์อวยพรปีใหม่" เทศาภิบาล ปีที่ 79 เล่มที่ 1, มกราคม 2527.
- ดำรง สุนทรสารทูล. "คำขวัญให้แก่นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอรุ่นที่ 16" หนังสืออนุสรณ์
นักเรียนนายอำเภอรุ่นที่ 16.
- บุญชู หุ่มเจริญ. "กรรมการปกครองกับการให้บริการประชาชน" อนุสรณ์ถวายผ้ากฐินพระราชทาน
กรุงเทพ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรรมการปกครอง, 2526.
- ปรียา คงฤทธิศึกษากร. "แนวทางในการบริการประชาชน" เทศาภิบาล ปีที่ 17 เล่มที่ 4,
2525.
- วิทยา ลุจจิตรนารักษ์. "ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมทางการเมืองการปกครอง" เอกสารประกอบ
คำบรรยายโครงการศึกษาอบรมโรงเรียนนักบริหารที่นครระดับสูง.
- สุภา พรหมคุณ. "กลุ่มชาวนาเพื่อการพัฒนา" วารสารรัฐประศาสนศาสตร์. พระนคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2510.

เอกสารและระเบียบกฎหมายทางราชการ

- กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2522 ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบนครนคร
พ.ศ.2478.
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 พ.ศ.2515. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 89 ตอนที่ 145
(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 29 กันยายน 2515.
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 พ.ศ. 2515. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83 ตอนที่ 10
(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 31
ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2475.

หนังสือภาษาอังกฤษ

- David Easton. "An Approach To The Analysis of Political System"
World Politics (April 1957), pp.383-400.
- Gabriel Almond and Bingham. Comparative Politics A Developmental Approach
(Boston Little, Brown, 1966), pp.21.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 1

อำเภอกเคลื่อนที่ ผลคือผู้ตรงนี่เอง¹

หลายหมู่บ้านคงได้พบกับอำเภอกเคลื่อนที่แล้วนะครับ หมู่บ้านไคยังไม่ได้พบ คงอีกไม่นานก็จะได้พบ เพราะอำเภอกเคลื่อนที่เป็นนโยบายของกระทรวงมหาดไทย โดยหวังจะให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการรับบริการจากทางราชการ โดยไม่ต้องเดินทางมาติดต่อว่าการอำเภอก

อำเภอกเคลื่อนที่มีเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ สภาพของอำเภอกเคลื่อนที่จะไปกันเป็นขบวนประกอบด้วย นายอำเภอกและหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นการบริการที่จำเป็นแก่ระยะเวลาที่ประชาชนจะต้องกระทำตามที่ทางการกำหนด เช่น การถ่ายรูปทำบัตรประชาชน การขึ้นทะเบียนทหารรับหมายเรียกเกณฑ์ทหาร การรับแจ้งคนเกิดคนตาย การทำคำร้องรูปพรธวัชควาย ทำทะเบียนปืน ตลอดจนการแจ้งย้ายเข้าออกหรือแก้ไขชื่อตัวชื่อสกุล ในทะเบียนบ้านและมีการนำเจ้าหน้าที่อนามัยไปฉีดยา แจกยารักษาโรคด้วย สรุปแล้วอำเภอกเคลื่อนที่ก็คือการยกเอาหน้าที่การงานของอำเภอกไปบริการประชาชนจนถึงหน้าบ้านนั่นเอง ส่วนอำเภอกใดจะบริการได้ดี มีข้าราชการต่าง ๆ ให้ความร่วมมืออย่างน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับตัวนายอำเภอก

ผลดีของนโยบายอำเภอกเคลื่อนที่ที่เห็นได้โดยตรงตามนโยบายก็คือ ประชาชนไม่ต้องเสียเวลามาคิดต่อกิจธุระกับทางราชการที่อำเภอก ซึ่งก็เป็นผลดีที่น่าส่งเสริมให้กระทำต่อไป ผลดีอีกด้านหนึ่ง ซึ่งจะว่าตามจริงแล้ว ผลดีในด้านนี้ คงไม่มีใครคาดหมายเอาไว้ อย่างว่าคนนายอำเภอกเลย แม้แต่อธิบดีคงคาดไม่ถึงว่ามันจะเกิดผลดีทางด้านนี้

ผู้เขียนเป็นเจ้าหน้าที่คนหนึ่งของหน่วยอำเภอกเคลื่อนที่ ว่าตามความคิดจิตใจของผู้เขียนแล้วก็รู้สึกสนุกในการที่ได้ออกบริการประชาชนช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจนและขาดการศึกษา โดยปกติธรรมดาแล้วประชาชนที่มาติดต่อกองานที่อำเภอกนั้น ส่วนมากแล้วมีความเกรงกลัวข้าราชการมาก อันนี้ไม่นับรวมถึงบุคคลระดับเจ้าพ่อหรือกณะ เพราะพวกนี้สามารถดบไล้ดบหลังนายอำเภอกได้อยู่แล้ว ผู้เขียนหมายถึงชาวบ้านธรรมดาที่ผ้าขาวม้ามัดเอว

¹ ศิริวรรณ พันธโนนแจ้ง. อำเภอกเคลื่อนที่...ผลคือผู้ตรงนี่เอง. สยามรัฐ.

สวมรองเท้ายางรถยนต์นั้นแหละ แต่พอมีอำเภอกเลื่อนที่ออกไปถึงบ้านเขาประชาชนประเภท
ธรรมดา ๆ ก็รู้สึกจะไม่เกรงกลัวข้าราชการเหมือนคนที่ต้องมาติดต่อที่อำเภอ รู้จักซักถาม บ้าง
การพูดคุยก็เป็นกันเองบ้าง คือไม่ต้องพินอภิตามมากนัก ผู้เขียนได้ขอร้องนายอำเภอให้เขียน
ป้ายอันเป็นข้อความอมตะ ซึ่งไม่เคยมีใครนำมาใช้อย่างจริงจัง คือ ความว่า "ผู้ใดไม่ได้รับ
ความสะดวกในการติดต่อราชการโปรดแจ้งนายอำเภอ"

นั่นแหละครับ และก็เพราะป้ายอันนี้แหละครับ ทำให้นโยบายอำเภอเคลื่อนที่ให้เกิดผลดี
เกินความมุ่งหวัง อำเภอเคลื่อนที่ไปถึงไหนก็ปักป้ายอันนี้เอาไว้ พอถึงคราวอำเภอประชุม
ชี้แจงพูดอะไรต่าง ๆ กับประชาชน และสรุปลงท้ายตามธรรมเนียมการพูดทั่ว ๆ ไปว่า "ใครมี
ข้อข้องใจสงสัยอะไร โปรดถามได้" ตรงนี้แหละครับ ประชาชนมองเห็นป้ายอมตะอันนั้นแล้ว
ก็เกิดความรู้สึกอยากถามทันที และก็ตรงนี้แหละอำเภอเคลื่อนที่ก็จะกลายเป็นสภาย่อย ๆ ขึ้นมา
ว่าตามจริงก็สะใจผู้เขียนอยู่มาก

คราวหนึ่ง มีหนุ่มใหญ่คนหนึ่งทำทางดี มีความรู้พอสมควรลุกขึ้นถามนายอำเภอว่า
"คุณพ่อครับผมไม่ติดต่อกับที่ดินอำเภอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประเมินราคาที่ดินให้ ทำไมใช้เวลา
ตั้ง 1 วัน ก็ไม่เสร็จครับ" คำว่าคุณพ่อ คือ คำที่ประชาชนเขาเรียกนายอำเภอ ชาวอีสานนิยม
เรียกอย่างนี้มานานแล้วครับ เรื่องนี้นายอำเภอตอบไม่ได้ก็ชี้ให้ที่ดินอำเภอเป็นคนชี้แจง เพราะ
เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว วันนั้นที่ดินอำเภอตอบไม่ชัดแจ้งครับ ถูกชาวบ้านซักจนแทบจะ
เรียกว่าเสียหน้าเสียคนเลยทีเดียว

ความจริงเรื่องเจ้าหน้าที่ที่ดินกับชาวบ้านนั้นของมันรู้ ๆ กันอยู่ ถ้าจะพูดตรง ๆ
ก็คือ ชอบกินเงินชาวบ้านที่มาติดต่อกำนั่นเอง ลงว่าชอบอย่างนี้แล้วจะไปตอบคำถามชาวบ้าน
ได้อย่างไร นอกจากเรื่องที่ดินแล้วก็มาถึงเรื่องทะเบียนบ้าน เรื่องการรับหมายเรียกทหาร
การลงบัญชีทหาร การติดต่อเสียภาษีการค้าของเจ้าของโรงสี ผลของการได้ค่าธรรมเนียม
ข้าราชการกับชาวบ้าน ผลปรากฏว่า ข้าราชการแพ้ครับ แพ้เพราะไม่สามารถจะอธิบายให้
ชาวบ้านเข้าใจได้ ความจริงชาวบ้านเขาไม่ได้พูดขิงขังเอาจริงเอาจังหรอก เขาก็พูด
อย่างนอบน้อมนั่นแหละ แต่มันเป็นความจริง เช่น แกพูดว่า "คุณพ่อครับ ลูกชายผมไปรับหมายเรียก
เกณฑ์ทหาร ทำไมจึงเสียเงินถึงร้อยบาท และใบเสร็จรับเงินก็ไม่ได้" หรือคุณพ่อครับ เวลา
ขอย้ายทะเบียนบ้านหรือคัดสำเนาทะเบียนบ้าน ทำไมจึงต้องเสียเงินถึงสามสิบสี่สิบบาท บางคน
เสียเป็นบุหรี่ยี่สิบ

ครับ คำถามเหล่านี้ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงตอบไม่ได้ เพราะตัวเองทำผิด อยู่แล้ว และนายอำเภอเองก็ดูจะเดือดดาลไม่น้อยที่ลูกน้องของตัวเองถูกชาวบ้านซักถามเสียจนตอบ ไม่ชัดเจนซักคำ จนเห็นว่าท่าทางไม่ค่อยจะเข้าท่า จึงกล่าวสรุปและรับปากกับชาวบ้านทั้งหลาย ว่าจะพยายามกระทำให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกและถูกต้องที่สุด

ครับ ผมเห็นว่าอำเภอเคลื่อนที่มันดีตรงนี้เอง ตรงที่ชาวบ้านได้ซักถามข้าราชการ อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งตอนที่อยู่อำเภอแก้มไม่ค่อยกล้าถามอาจจะเป็นเพราะไม่มีคนคอยให้ กำลังใจเป็นจำนวนมากก็ได้ และผมก็เห็นว่าเรื่องนี้ควรที่กำหนด เป็นนโยบายที่ต้องปฏิบัติเสียเลย โดยกำหนดให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการให้ประชาชนได้ซักถามข้าราชการที่ตัวเองไม่ได้รับความ สะดวก หรือจะกำหนดรายละเอียดอย่างไรก็แล้วแต่จะเหมาะสม เพียงแต่อำเภอ เคลื่อนที่กำหนดให้มีรายการซักถามก็แล้วกัน ซึ่งถ้ามีรายการอย่างนี้บ่อย ๆ คาดว่า ข้าราชการ ที่ทุจริตชาวบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือมาก ๆ ก็ตาม คงไม่กล้ากระทำต่อไป และก็ขออย่างเดียวว่า นายอำเภอนั้นแหละอย่าเป็นคนทุจริตเสียเอง แต่เรื่องทุจริตเล็ก ๆ น้อย ๆ นายอำเภอคง ไม่ทำหรอก ถ้านายอำเภอไม่ทำก็ควรกล่าวคำพูดให้ชาวบ้านเกิดความอบอุ่นใจด้วยว่า ผู้ที่ซักถาม นั้นจะได้รับความสนใจจากนายอำเภอว่าจะไม่ให้ข้าราชการรังแกได้เนื่องจากเหตุที่ตัวเองไป ซักถามนั้น

เรื่องอำเภอเคลื่อนที่ก็เห็นจะจบเพียงเท่านี้ จะให้ดีที่สุดก็เอาตำรวจตั้งแค่ระดับ หัวหน้าสถานี จนถึงหลังตำรวจไปให้ชาวบ้านซักถามบ้างซีครับ เอากันกลางตลาดนั้นแหละ เชิญชาวบ้านมาถาม ๆ มีวงดนตรีลูกทุ่งด้วย ให้ผู้แทนราษฎรเขตนั้นมารับ เป็นประธานในงานนั้นก็ ได้ งานนี้รับรองว่า มีความตายเกิดขึ้นแน่ภายหลังการซักถามผ่านไปแล้ว

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 2

อำเภอเคลื่อนที่¹

นับเป็นคำริที่ควรแก่การสนับสนุน เป็นอย่างยิ่งของรัฐบาล ในการจัดอำเภอเคลื่อนที่
ออกบริการประชาชนในเขตท้องที่ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนในบริเวณห่างไกล บริการ
ดังกล่าวจะเป็นในด้านงานทะเบียนเป็นส่วนใหญ่

การให้บริการเคลื่อนที่ของหน่วยราชการเคยปรากฏมาแล้วหลายหน่วยงานด้วยกัน
ไม่ว่าจะเป็นหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ หรือด้านเคลื่อนที่อื่น ๆ าลา ซึ่งนับว่าเหมาะสมกับสภาพการณ์
ในปัจจุบัน เพราะในความสะดวกในการคมนาคมยังแผ่ไม่ถึงในท้องที่ห่างไกลอีกหลายแห่ง
การให้บริการดังกล่าวแก่ชาวบ้าน นับเป็นการถูกต้อง อย่างน้อยก็แสดงให้เห็นประชาชน
เหล่านั้นได้เห็นว่า ทางการบ้านเมืองมิได้ทอดทิ้งเขา ตรงกันข้ามกลับพยายามเอื้ออำนวย
ความสะดวกให้ได้อย่างเต็มสติกำลังเท่าที่จะทำได้

ในฐานะประชาชนคนเสียภาษีไม่มีอะไรจะทำให้เขาชื่นใจเท่ากับการได้รับการ เพลิดเพลิน
เอาใจใส่จากทางราชการ เพราะตามความเข้าใจของคนส่วนใหญ่เหล่านั้น ไม่เคยคิดฝัน
ว่าจะได้รับการคอบสนองจากรัฐเท่าเทียมกับคนในเมืองที่พวกเขาเข้าใจเอาเองว่าเป็นประชาชน
ชั้นหนึ่ง

การลดช่องว่างให้กับความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในเรื่องนี้ เท่ากับยิงนกได้สองตัว
ด้วยกระสุนเพียงนัดเดียว และเขาหวังที่จะได้เห็นบริการประเภทนี้จากอีกหลายหน่วยงานที่มี
หน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนโดยตรง

ปัญหาที่มีอยู่ว่า ในขณะที่เร่งจัดบริการเคลื่อนที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน
ที่อยู่ห่างไกล ในขณะเดียวกัน เคยมีการพิจารณาถึงบริการในสถานที่ราชการกันบ้างไหมว่า
ได้ให้บริการกับประชาชนอย่างเต็มที่เต็มทางอย่างไรบ้าง

ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นว่า เราจับปลาสองมือ เพราะในขณะที่บริการในสถานที่
ราชการเองยังใช้ไม่ได้ แต่กลับไปมุ่งเน้นบริการเคลื่อนที่นอกสถานที่ ทำไปทำมาจะเสีย
ทั้งเงินทั้งล่องแทนที่จะเป็นผลดี ทั้งแก่ประชาชนผู้รับบริการ หรือกับหน่วยงานที่ให้บริการนั้น

¹ ไทแลนด์, หนังสือพิมพ์รายวัน วันพุธที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2525.

ภาคผนวก 3

อำเภอเคลื่อนที่¹

การทำงานของข้าราชการอำเภอประการหนึ่ง ซึ่งควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบด้วยความชื่นชม คือ โครงการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

เป็นการจัดหน่วยปฏิบัติการเยี่ยม เยียนและให้บริการช่วยเหลือประชาชนตามท้องที่ ในลักษณะคล้ายยกเอาที่ว่าการอำเภอทั้งอำเภอไปตั้งที่ตำบลนั้นตำบลนี้เป็นการชั่วคราว เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่องานอำเภอให้ราษฎร

ใครมีเรื่องติดต่อกับอำเภอที่ไม่เร่งด่วนนักก็สามารถรับบริการที่ว่านี้ได้ ในตำบลของตัวเองไม่ต้องเสียค่ารถค่าเรือมาติดต่อกับอำเภอให้ลำบาก

วิธีการปฏิบัตินั้นนายอำเภอท้องที่ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอจะจัดหน่วยปฏิบัติการจากทุกแผนกการในอำเภอและกิ่งอำเภอรวมกัน เป็นคณะออกไปตั้งอำเภอเคลื่อนที่ตามที่ตั้งต่าง ๆ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

กำหนดให้ไปตั้งอำเภอชั่วคราวในวันหยุดราชการ อันเป็นการเปิดทางสะดวกให้ประชาชนได้มีเวลาติดต่อขอรับบริการได้มากขึ้น

หน้าที่หลัก ๆ ของอำเภอเคลื่อนที่ดังกล่าว คือ การรับติดต่องานทะเบียนต่าง ๆ เช่น ทะเบียนราษฎร ทะเบียนสัตว์พาหนะ ทะเบียนครอบครัว และเรื่องราวอื่น ๆ ทั้งที่ดิน ป่าไม้ ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีบริการสาธารณสุข ตรวจรักษามัจฉกัณโรค วางแผนครอบครัว ตรวจสุขภาพเด็ก ฉีดยารั้วกันโรคให้สัตว์พาหนะ แจกจ่ายสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคให้ราษฎร และนักเรียน แจกพันธุ์พืช - สัตว์ให้เกษตรกร ประชุมราษฎรให้ความรู้ทั่วไปในด้านต่าง ๆ เช่น ความมั่นคงของประเทศชาติ นโยบายของรัฐบาล โครงการของจังหวัดอำเภอ ระเบียนวิธีการติดต่อกับราชการและตอบข้อซักถามปัญหาต่าง ๆ ที่ราษฎรข้องใจได้ถนัด

อำเภอไหนจะจัดมหรสพการบันเทิงประกอบให้ประชาชนได้ชมได้ฟังด้วยก็ไม่มีใครว่านับเป็นการดีเสียอีก

¹ มุมข้าราชการ. อำเภอเคลื่อนที่, ไทยรัฐ. วันที่ 10 เมษายน 2526.

งบประมาณที่ใช้ในการนี้ เป็นงบประมาณปกติที่มีอยู่แล้ว

สิ่งสำคัญที่ต้องย้ำเตือนกันไว้ คือ คณะบุคคลของอำเภอที่ออกปฏิบัติภารกิจดังกล่าวนี้จะต้องจัดเตรียมอาหารและสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการพักผ่อนไปให้พร้อม อย่าไปสร้างภาระให้กับประชาชนในท้องที่เป็นเด็ดขาด อย่างเช่นไปคอนควายให้เขาตัวหนึ่งแล้วขากลับควาไก่อของเขาไปคัมข่าแกล้ม เหล้า เสียตัวหนึ่ง เป็นการชดเชย

โครงการนี้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่า เป็นโครงการเสริมนโยบายการบริการประชาชนนอกสถานที่ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งนอกจากจะช่วยบริการประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึงแล้ว ยังจะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกละและความเข้าใจอันดี และทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือ เชื่อมั่นต่อทางราชการและประเทศชาติ เป็นการไปทำหน้าที่ผู้รับใช้ประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ

ทุกคนที่ออกท้องที่ขอให้ถือว่า เป็นการไปใช้หนี้ขาดเหงื่อแรงงานของราษฎรทั้งประเทศที่ควักกระเป๋าเข้ามาเสียภาษีให้เราได้กินได้ใช้

ฉะนั้นใครไปทำแบ่งเป็นเจ้าใหญ่ นายโต เนื้อประชาชนก็เห็นจะต้องโดนลุยกันวันหลัง

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

17. ท่านเห็นว่าประชาชนให้ความสนใจที่จะรับบริการจาก โครงการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่

1. () สนใจมาก	2. () สนใจพอสมควร
3. () สนใจน้อย	4. () ไม่สนใจเลย
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

18. ท่านเห็นว่าโครงการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ

มากขึ้น

1. () ได้มาก	2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย	4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

19. ท่านเห็นว่าโครงการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ทำให้ข้าราชการได้เห็นสภาพข้อเท็จจริงของปัญหาในพื้นที่ทำให้การพิจารณาดำเนินการช่วยเหลือประชาชน

1. () ได้ผลมาก	2. () ได้ผลพอสมควร
3. () ได้ผลน้อย	4. () ไม่ได้ผล
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

20. ท่านเห็นว่าการร่วมออกหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ

1. () ได้มาก	2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย	4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

21. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ให้เกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดและสร้างความเข้าใจกันระหว่างข้าราชการกับประชาชน

1. () ได้มาก	2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย	4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

22. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างประชาชนกับข้าราชการในการพัฒนาตำบลหมู่บ้าน

1. () ได้มาก	2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย	4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

23. ท่านเห็นว่าหลังจากการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่แล้วประชาชนมาติดต่อราชการอำเภอ

1. () มากขึ้นกว่าเดิม	2. () เท่าเดิม
3. () น้อยกว่าเดิม	4. () ไม่ออกความเห็น
5. () อื่น ๆ	

24. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

1. () มีปัญหามาก	2. () มีปัญหาพอสมควร
3. () มีปัญหาน้อย	4. () ไม่มีปัญหา
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

25. ท่านเห็นว่าความพอใจของประชาชนต่อการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

1. () พอใจมาก	2. () พอใจพอสมควร
3. () พอใจน้อย	4. () ไม่พอใจ
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

26. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ที่มีความจำเป็นต้องจัดต่อไปอย่างน้อยเพียงใด

1. () มีความจำเป็นมาก	2. () มีความจำเป็นพอสมควร
3. () มีความจำเป็นน้อย	4. () ไม่มีความจำเป็น
5. () ไม่ออกความเห็น	6. () อื่น ๆ

27. ท่านเห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลในการให้อำเภอจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

1. () เห็นด้วย	2. () ไม่เห็นด้วย
3. () ไม่ออกความเห็น	4. () อื่น ๆ

28. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่มีปัญหา

1.
2.
3.
4.
5.

29. ท่านคิดว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ทำให้ภาระมากขึ้นกับงานของท่านโดยไม่จำเป็นแค่ไหน

1. () มีภาระหนักขึ้นมาก	2. () มีภาระหนักเล็กน้อย
3. () เหมือนเดิม	4. () อื่น ๆ ระบุ

30. อะไรคือปัญหาที่ทำให้เกิดมีการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ (ตอบได้หลายข้อและเรียงลำดับความสำคัญ)

- () ความห่างเหินระหว่างราษฎรกับเจ้าหน้าที่บนอำเภอ
- () การคมนาคมไม่สะดวกแก่ราษฎรที่จะไปยังอำเภอ
- () ราษฎรกลัวข้าราชการอำเภอ
- () อำเภอต้องการแสดงผลงาน
- () อำเภอถูกบังคับให้จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่จากกระทรวง
- () อื่น ๆ ระบุ

31. หน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่เป็นการเอาใจประชาชนใช่หรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่
- () ไม่น่าใจ () อื่น ๆ ระบุ

32. หน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ ควรจะเป็นนโยบายหลักของอำเภอหรือไม่

- () ควร () ไม่ควร () ไม่น่าใจ
- เพราะ ระบุ

33. ประโยชน์ที่จะได้ในระยะสั้นต่ออำเภอ ได้แก่ (ตอบได้หลายข้อและเรียงลำดับความสำคัญ)

- () นายอำเภอได้รับชื่อเสียง
- () อำเภอได้ชื่อเสียง
- () ประชาชนเข้าใจข้าราชการดีขึ้น
- () อำเภอแก้ปัญหาของประชาชนได้ตรงจุด
- () งานบริการของอำเภอถึงตัวประชาชน
- () อื่น ๆ ระบุ

34. ประโยชน์ในระยะยาวของหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ คือ (ตอบได้หลายข้อ)

- () การสนับสนุนที่รัฐบาลจะได้จากประชาชน
- () ความมีประสิทธิภาพของระบบราชการ
- () ความเชื่อถือของประชาชน
- () ความสะดวกในการปกครอง
- () อื่น ๆ ระบุ

35. ความเห็นอื่น ๆ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10. ท่านได้ใช้บริการของหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่หรือไม่

1. () ใช่
2. () ไม่ใช่
3. () ไม่ออกความเห็น
4. () อื่น ๆ

11. เมื่อท่านใช้บริการของหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ ท่านได้รับการต้อนรับ และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ด้วยดีหรือไม่

1. () ดี
2. () พอสมควร
3. () ไม่ได้รับการต้อนรับ
4. () ไม่ออกความเห็น

12. ท่านได้รับความสะดวกรวดเร็วจากหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่

1. () ได้มาก
2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย
4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น

13. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ทำให้ท่านใช้เวลา

1. () มากขึ้นกว่าเดิม
2. () เท่าเดิม
3. () น้อยลงกว่าเดิม
4. () ไม่ออกความเห็น

14. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ทำให้ท่านเสียค่าใช้จ่าย

1. () มากขึ้นกว่าเดิม
2. () เท่าเดิม
3. () น้อยลงกว่าเดิม
4. () ไม่เสียเลย

15. ในการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ที่ท่านเคยได้รับทั้งการบรรยายหรือการประชุมชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ของส่วนราชการอำเภอบ้างหรือไม่

1. () เคย
2. () ไม่เคย
3. () ไม่ออกความเห็น
4. () อื่น ๆ ระบุ

16. ในการฟังการบรรยายหรือการประชุมชี้แจงของหน่วยราชการต่าง ๆ แล้ว ทำให้ท่านได้รับความรู้

1. () ได้มาก
2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย
4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น

17. ท่านเห็นว่าในการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ ข้าราชการอำเภอได้ให้ความสนิสนมคุ้นเคยกับท่าน

1. () มาก
2. () พอสมควร
3. () น้อย
4. () ไม่ให้ความสนิสนม
5. () ไม่ออกความเห็น

18. ท่าน เห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างประชาชนกับข้าราชการในการพัฒนาตำบลหมู่บ้าน

1. () ได้มาก	2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย	4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น	

19. ท่าน เห็นว่าข้าราชการอำเภอที่ออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ได้ทำความเดือดร้อนให้กับท่าน

1. () มาก	2. () พอสมควร
3. () น้อย	4. () ไม่ทำความเดือดร้อนให้
5. () ไม่ออกความเห็น	

20. ท่าน เห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ทำให้ประโยชน์ให้แก่ท่าน

1. () ได้มาก	2. () ได้พอสมควร
3. () ได้น้อย	4. () ไม่ได้เลย
5. () ไม่ออกความเห็น	

21. ท่าน เห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่มีความจำเป็นต้องจัดคือไปมากน้อยเพียงใด

1. () มีความจำเป็นมาก	2. () มีความจำเป็นพอสมควร
3. () มีความจำเป็นน้อย	4. () ไม่มีความจำเป็น
5. () ไม่ออกความเห็น	

22. การจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่ทำให้ท่านพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการอำเภอ

1. () พอใจมาก	2. () พอใจพอสมควร
3. () พอใจน้อย	4. () ไม่พอใจ
5. () ไม่ออกความเห็น	

23. การจัดหน่วยบริการอำเภอ เคลื่อนที่เป็นนโยบายของรัฐบาล แสดงว่าการปฏิบัติงานของรัฐบาลทำให้ท่าน

1. () พอใจมาก	2. () พอใจพอสมควร
3. () พอใจน้อย	4. () ไม่พอใจ
5. () ไม่ออกความเห็น	

24. ท่านเห็นว่าการจัดหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ยังมีข้อบกพร่องอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

1.
2.
3.
4.
5.

25. หน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ให้ประโยชน์อะไรกับท่านบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปอำเภอ
- () ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- () ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อกับราชการ
- () ทำให้ท่านสบายใจกว่าไปอำเภอ
- () ทำให้ท่านมีเวลาชุลจกกับเจ้าหน้าที่มากขึ้น
- () อื่น ๆ

26. หน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่เปิดโอกาสให้ท่านได้เล่าถึงความเดือดร้อนของท่านหรือไม่

- () เปิดโอกาส
- () ไม่เปิดโอกาส
- () ไม่แน่ใจ
- () อื่น ๆ ระบุ

27. ท่านได้รับทุกข์หรือทุกข์ถึงความลำบากของท่านแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการ

- () ได้รับทุกข์
- () ไม่ได้รับทุกข์

28. ท่านได้เล่าความเดือดร้อน เรื่องใดบ้างของท่านให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการอำเภอเคลื่อนที่ทราบ ระบุ

1.
2.
3.
4.
5.

29. ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้เล่าความเดือดร้อนให้เจ้าหน้าที่ฟังหรือไม่

- () เล่าให้ฟัง
- () ไม่ได้เล่าให้ฟัง
- () ไม่แน่ใจ
- () อื่น ๆ ระบุ

30. ท่านพูดถึงความเดือดร้อนเรื่องใดบ้างให้เจ้าหน้าที่ฟังระบุ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

31. ชาวบ้านส่วนใหญ่เล่าความเดือดร้อนเรื่องใดให้เจ้าหน้าที่ฟัง ระบุ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

32. ความเดือดร้อนของท่านที่เจ้าหน้าที่ไม่ทราบ ได้แก่

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

33. ความเดือดร้อนของชาวบ้านส่วนใหญ่ที่เจ้าหน้าที่ไม่ทราบ ได้แก่

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

34. ความเดือดร้อนของหมู่บ้านที่เจ้าหน้าที่ไม่ทราบ ได้แก่

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

35. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของท่านได้หรือไม่

() ได้

() ไม่ได้

() ไม่แน่ใจ

() อื่น ๆ ระบุ

36. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านทั่วไป และหมู่บ้านของท่านได้หรือไม่

() ได้

() ไม่ได้

() ไม่แน่ใจ

() อื่น ๆ ระบุ

37. ท่านอยากให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือท่านในเรื่องใดบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

38. ท่านต้องการให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือหมู่บ้านของท่านอย่างไรบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

39. ท่านต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

40. ท่านต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือหมู่บ้านท่านอย่างไรบ้าง

1.
2.
3.
4.

41. ท่านได้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่อำเภออย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เสียภาษีอากร
- () ช่วยเหลืออำเภอเมื่ออำเภอขอรับรอง
- () เข้ารับการอบรมของทางราชการ เช่น ลสชบ. ทสปช. กนช. อพป. อส. และกลุ่มอื่น ๆ
- () เป็นทงเมืองดี
- () อื่น ๆ ระบุ

42. ทำไมจึงช่วยเหลือทางราชการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เพราะเป็นหน้าที่ของท่านอยู่แล้ว
- () เพราะข้าราชการขอรับรอง
- () เพราะเกรงเพื่อนบ้านจะรังเกียจท่าน
- () เพราะถูกบังคับ
- () อื่น ๆ ระบุ

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายสมชาย ไชว์พันธุ์ เกิดวันที่ 20 ธันวาคม 2495 ที่ตำบลห้วยจรเข้ม
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม บิดาชื่อ นายประสิทธิ์ ไชว์พันธุ์ มารดาชื่อ นางประทุม
ไชว์พันธุ์

การศึกษา ได้รับปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (สาขาปกครอง) จากคณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2517 เข้าศึกษาในสาขาวิชาการปกครอง หลักสูตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2525 และจบการศึกษา
เมื่อปีการศึกษา 2528

ประวัติการรับราชการ

ปี 2519 - 2522 ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

ปี 2522 - 2528 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดธุรการ งบประมาณ และปฏิบัติหน้าที่
ผู้ช่วยหัวหน้างานบริหารทั่วไป ฝ่ายบริหารและส่งเสริมการทะเบียน
กองการทะเบียน กรมการปกครอง

ปี 2528 - 2528 ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานสถิติและประเมินผลการทะเบียน ฝ่ายบริหาร
และส่งเสริมการทะเบียน กองการทะเบียน กรมการปกครอง

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง 6) อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย